

Ronjenje u izvoru Jadro

Petra Kovač Konrad

Udruga Hyla, Zagreb
Speleološki odsjek HPD Željezničar, Zagreb

Članovi Hrvatskog biospeleološkog društva posjetili su 09.02.2016. izvor Jadra sa svrhom priprema materijala za budući novi tom treće knjige „Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta Republike Hrvatske“. S područja izvora opisane su za znanost tri nove vrste podzemnih vodenih puževa i jedna nova vrsta podzemnog rakušaca. Izvor su obišli zahvaljujući susretljivosti i nazočnosti djelatnika vodovoda, a tom prilikom obavljena su i speleoronilačka istraživanja sa svrhom prikupljanja podzemne faune.

Na veliko iznenađenje otkriven je špiljski kanal odnosno da na izvoru postoji speleološki objekt. U pregledanoj literaturi i potom obavljenih razgovora s hidrogeolozima, nitko ne navodi postojanje špilje na izvoru. Ni prema pričanju ronioca i speleologa koji su ovdje prije ronili, nitko ne govori o postojanju potopljenog kanala.

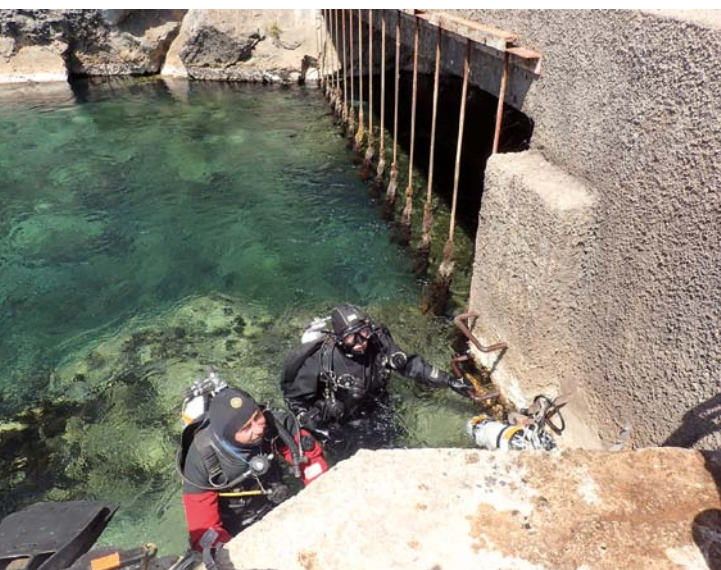
Prema nekima pričama speleologa u izvoru se ne može roniti zbog jakog dotoka vode, izvor je zarušen i dr. Ovom prilikom se ronjenjem, unatoč jake vodene struje, uspjelo ući u potopljeni kanal 25 m u duljinu i 16 m u dubinu. Podzemni kanal se nastavlja dalje i dublje te njegova morfologija ukazuje na perspektivu u daljnjem istraživanju.

18. kolovoza 2016. Branko Jalžić i Petra Kovač Konrad ponovo su zaronili u izvor. Bez obzira na nisku razinu voda, struja je i dalje bila dosta jaka što je otežavalo napredovanje roniocima.

Iza urušenja ronioci su se spustili s 4 m u 12 m dubine u prostran kanal dimenzija 10 x 4 m. Kanal se nastavljao koso položen istih dimenzija do 20 m dubine. Na dnu kanala nalaze se brojni blokovi većih i manjih dimenzija. Jaka struja otežavala je postavljanje

sigurnosne niti i snimanje prostora. Nakon 80 m duljine kanal se nastavlja u nekoliko smjerova kroz uske pukotine. Primijećeno je da iz nekih pukotina dolazi voda dok u pukotinama u drugom dijelu kanal odlazi i nosi sediment.

Tijekom ronjenja uočena je brojna fauna kao što su pripadnici roda *Niphargus*, *Troglocaris* i *Monolistra*. Do sada su s izvora opisani vodeni puževi *Costellina turrita*, *Kerkia jadertina*, *Iglica elongata* i rakušac *Niphargus salonitanus*. Poznato je da je izvor Jadro jedno od nalazišta *Proteus anguinosa* međutim tijekom ovog ronjenja ista nije uočena. Tijekom 2017. godine ako će opet biti sušnih razdoblja pa će vodostaj omogućavati speleoroniocima da zarone, planirano je izraditi topografski nacrt i nastaviti s istraživanjima.

Na ulazu u izvor Jadro. Foto: Đurđa Jalžić

Ulazni dio izvora. Foto: Petra Kovač Konrad